

Ked' sa školské triedy premenia na malé festivalové kiná

8.9.2026 - | Človek v ohrození

Začal sa nový školský rok a do vyučovania sa vracia aj Jeden svet na školách. Program prináša žiakom a žiačkam dokumentárne filmy, diskusie aj vzdelávacie materiály, ktoré v triedach otvárajú dôležité spoločenské témy.

Dokumentárny film môže byť dobrým východiskom na rozhovor o klimatickej zmene, rodovej rovnosti, demokracii, ľudských právach či živote so znevýhodnením. Učitelia a učiteľky si môžu z našej databázy bezplatne vybrať film a zaradiť ho do vyučovania podľa potrieb svojej triedy. Viete, koľko z nich tak urobilo od januára do júna tohto roka?

Čo všetko patrí do programu Jeden svet na školách

Skôr než sa pozrieme na čísla za prvý polrok, skúste si malý kvíz.

Ktoré z týchto bezplatných aktivít patria do programu Jeden svet na školách?

1. Celoročne dostupná databáza dokumentárnych filmov a vzdelávacích materiálov
2. Školské filmové projekcie počas festivalu Jeden svet v Bratislave
3. Dokumentárne filmy s popisnými titulkami a diskusie tlmočené do slovenského posunkového jazyka
4. Online projekcie a naživo streamované diskusie počas školského roka

Správna odpoveď je: všetky možnosti.

A školy ich aj využívajú. Od januára do júna 2026 si 112 učiteľov a učiteľiek objednalo filmy a vzdelávacie materiály z našej databázy. Ďalších 280 sa zapojilo do online projekcií a diskusií.

Filmy z databázy spolu s online projekciami si pozrelo až 13 913 žiakov a žiačok z celého Slovenska.

Dva nové filmy prinesú príbehy dievčat z Kirgizska a Pakistanu

V novom školskom roku rozširujeme ponuku o dva nové dokumentárne filmy. Oba prinášajú príbehy mladých žien, ktoré sa rozhodli meniť prostredie okolo seba.

Slobodná dcéra slobodného Kirgizska

Devätnásťročná Zere Asylbek zverejní hudobné video, v ktorom žiada rešpekt pre ženy, ktoré miestna kultúra dlhodobo znevýhodňuje. V konzervatívnom Kirgizsku tým vyvolá búrlivú reakciu.

Dokument sleduje jej cestu od popovej speváčky k občianskej aktivistke. Zere čelí vyhrážkam, verejnému zosmiešňovaniu aj obvineniam, že útočí na „tradičné hodnoty“. Napriek tomu odmieta mlčať. Film cez jej príbeh otvára témy rodovej rovnosti, občianskej odvahy, aktivizmu aj fungovania krehkej demokracie.

Dievčatá hory prenášajú

Druhý nový film nás zavedie do severného Pakistanu. Karishma tam organizuje dievčenský futbalový turnaj a spochybňuje predstavu o tom, čo dievčatá a ženy v jej komunite „môžu“ a „nemôžu“ robiť.

Futbal jej aj jej sestre priniesol viac osobnej slobody, no zároveň ich vystavil obťažovaniu, nenávisťným komentárom a útokom na internete či v médiách. Film ukazuje ich boj za práva dievčat a zároveň pripomína, že spoločenská zmena často nevznikne zo dňa na deň. Jedna generácia však môže vytvoriť viac priestoru pre tú ďalšiu.

Slobodná dcéra slobodného Kirgizska Dievčatá hory prenášajú

Projekciou sa to nekončí

Dôležitou súčasťou Jedného sveta na školách sú aj online diskusie s odborníkmi, odborníčkami a ďalšími hosťami a hostkami. Žiaci a žiačky počas nich môžu v reálnom čase posilať vlastné otázky, reagovať na film a rozvíjať témy, ktoré ich zaujali. V prvom polroku sme pre nich pripravili šesť livestreamových diskusií.

„Starší žiaci a žiačky si často všímajú aj širšie súvislosti. Niekedy ma prekvapí, aké veľké znalosti už o téme majú a aké odborné otázky dokážu položiť. Prichádzajú však aj vtipné či provokatívne otázky. Snažíme sa pracovať so všetkými a odpovedať na ne veku primeraným spôsobom,“ hovorí Michaela Kolláriková, koordinátorka programu Jeden svet na školách.

Filmy pomáhali vyberať aj samotní mladí

Počas medzinárodného filmového festivalu **Jeden svet, ktorý sa uskutoční 20. až 25. októbra 2026**, pripravujeme aj školské projekcie **v bratislavskom Kine Lumière**. Školy z ostatných častí Slovenska však o festivalový program neprídu – zapojiť sa budú môcť aj online priamo zo svojich tried.

Novinkou je aj spôsob, akým sme dané filmy vyberali. **Do selekcie sa zapojili mladí dobrovoľníci a dobrovoľníčky, ktorí absolvovali našu Letnú školu Človeka v ohrození (tzv. LEČO) v rokoch 2024 - 2025.**

LEČO spája mladých ľudí vo veku od 16 do 20 rokov. Počas programu premýšľajú o vlastných privilégiách aj zraniteľnosti rôznych skupín, diskutujú o lokálnych a globálnych výzvach, učia sa spolupracovať v rozmanitej skupine a uvažujú nad tým, ako sami pristupujú k vzdelávaniu. Tentoraz dostali príležitosť ovplyvniť aj to, aké dokumentyvidia ich rovesníci a rovesníčky.

„Chceli sme, aby výber filmov viac reflektoval potreby a preferencie mladých ľudí. Preto sme tento rok prizvali k výberu aj absolventov a absolventky letnej školy LEČO, aby o tom, čo sa dostane k ich rovesníkom a rovesníčkam, nerozhodovali iba dospelí,“ približuje Michaela Kolláriková.

Filmy z celoročnej ponuky pritom môžu školy využívať aj mimo festivalových dní a zaradiť ich do vyučovania vtedy, keď sa im hodia k preberanej téme alebo chcú so žiakmi a žiačkami otvoriť dôležitú spoločenskú otázku.

Kolko nás bude tento školský rok? To závisí aj od vás

Len za prvých šesť mesiacov roka 2026 si filmy Jedného sveta na školách pozrelo cez **13 000 žiakov a žiačok**. V novom školskom roku chceme dokumentárne príbehy a rozhovory, ktoré otvárajú dôležité témy, dostať do ďalších tried po celom Slovensku.

Ak učíte na základnej alebo strednej škole či gymnáziu, **vyberte si film a zapojte svoju triedu do programu Jeden svet na školách**. Účasť je bezplatná a k vybraným filmom dostanete aj materiály, ktoré vám pomôžu pracovať s jeho témou pred projekciou aj po nej.

<https://clovekvhrozeni.sk/ked-sa-skolske-triedy-premenia-na-male-festivalove-kina-jeden-svet-na-skolach>